

РЕШЕНИЕ

№ 2687

гр. София, 20.04.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 9 състав,
в публично заседание на 12.04.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Камелия Серафимова

при участието на секретаря Анжела Савова и при участието на прокурора Моника Малинова, като разгледа дело номер **11452** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Настоящото административно производство е по реда на чл.203 и сл. АПК, вр. с чл.1 от ЗОДОВ.

Образувано е по искова молба на Т. Н. Т. от [населено място] срещу ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ“ БОРБА С ОРГАНИЗИРАНАТА ПРЕСТЪПНОСТ“- ГР. С. за заплащане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди в размер на 2500 лева в резултат на незаконното му задържане от отменената Заповед за задържане на лице, рег. № 12663з-86/21.07.2020 година на Полицейски орган при ГДБОП, ведно със законната лихва върху главницата на обезщетението, считано от 08.09.2021 година – датата на влизане в сила на решението за отмяна на Заповедта за задържане година до окончателното изплащане на сумата.

В исковата молба се твърди, че ищецът на датата на издаване на заповедта за задържане е бил настанен в помещения за временно задържане, което е създадо у него негативни усещания, облик и притеснения, обида, нежелание, като е бил публично опозорен пред неговото семейство, които са присъствали на задържането му, а кратко време след задържането му този факт е станал публично достояние не само в квартала, но и в работата му, изпитал силно безпокойство и страх да не би да бъде обвинен в престъпление, което не е извършил, задържането му е довело до унижение и накърняване на личното му достойнство и доброто име в обществото бил е притеснен за психическото състояние на детето му, което е плачело през цялото време на извършеното претърсване в дома му, а след освобождаването му е започнал

да има проблеми в семейството, станал е сприхав, имал чувство за безпомощност, бил е унижен. Иска се ответникът да бъде осъден да заплати тази сума, ведно със законната лихва върху нея считано от датата на влизане в сила на решението за отмяна на заповедта за задържане до окончателното и изплащане и се претендират сторените по делото разноски.

В съдебно заседание ищецът-Т. Н. Т., редовно и своевременно призован, се явява и поддържа исковата молба на заявените основания. Наред с това, исковата му молба се поддържа от адвокат А., редовно упълномощена, която заявява претенция за присъждане на разноски.

Ответникът по иска- Главна дирекция“ Борба с организираната престъпност“ редовно и своевременно призован, се представлява от юрисконсулт Д., редовно упълномощена, която оспорва исковата молба по основание и по размер и моли да бъде отхвърлена. Съображенията относно неоснователността на исковата претенция развива и в представения по делото писмен отговор. Прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение и моли да бъде редуцирано по реда на чл.78,ал.5 ГПК и заявява претенция за присъждане на юрисконсултско възнаграждение. Подробни съображения развива и в представената по делото писмена защита.

СПП редовно и своевременно призована се представлява от прокурор М., която намира исковата претенция за неоснователна и недоказана и моли да бъде отхвърлена.

Административен съд София-град след като прецени събраните по делото доказателства, ведно с доводите и възраженията на страните, при условията на чл.142, ал.1 АПК, вр. с чл.188 ГПК, прие за установено следното:

Със Заповед за задържане на лице рег.№12663з-86/21.07.2020 година на полицейски орган при ГДБОП ищецът Т. Н. Т. е задържан за срок от 24 часа в помещение за временно задържане, като задържането е продължило в периода от 06,30 часа до 13.20 часа на 21.07.2020 година.

С Решение № 20158037/30.06.2021 година, постановено по н.а.х.д дело №10761/2020 година по описа на СРС е отменена Заповедта за задържане.

Решението е влязло в сила на 08.09.2021 година.

От показанията на свидетеля С.- живееща на семейни начала с ищеца, се установява какво точно се е случило на датата на извършване на обиска, какво е било състоянието на ищеца след освобождаването му и как се е отразило задържането на ищеца.

В показанията си свидетелят Д.- приятел на ищеца сочи как е разбрал за задържането, какво е било състоянието на ищеца след задържането, отдръпването му от приятели и познати, преустановяване на контакти с близки и приятели.

По делото е назначена, изслушана и неоспорена от страните съдебно-психологическа експертиза, като в заключението си вещото лице е дало подробен отговор на въпросите, поставени му като задача, а разпитан в съдебно заседание, експертът заявява, че поддържа заключението си.

С оглед на така установената фактическа обстановка, Административен съд София-град намира исковата молба за процесуално допустима, подадена от легитимирана страна и при наличие на правен интерес от предявяване. Разгледана по същество, същата се явява частично доказана и основателна. Съображенията за това са следните:

Съгласно чл.7 от Конституцията на РБ държавата отговаря за вреди, причинени от незаконни актове или действия на нейни органи и длъжностни лица.Разпоредбата се

съдържа в глава първа на [Конституцията](#), посветена на основните начала за държавно устройство, но същата не е пряк път за защита. Тя прогласява основен принцип, осъществяването на който трябва да се уреди със закон. Такъв закон е Законът за отговорността на държавата и общините за вреди. ЗОДОВ разграничи отговорността на два вида- отговорност за дейност на администрацията и отговорност за дейност на правозащитни органи, като в чл. 1.ал.1 от ЗОДОВ е посочено, че държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. По силата на алинея втора,исковете по ал.1 се разглеждат по реда,установен в [Административно процесуалния кодекс](#), като местната подсъдност се определя по [чл. 7, ал. 1](#) -искът за обезщетение се предявява пред съда по мястото на увреждането или по настоящия адрес или седалището на увредения срещу органите по [чл. 1, ал. 1](#) и [чл. 2, ал. 1](#), от чиито незаконни актове, действия или бездействия са причинени вредите.

В разпоредбата на чл.203 АПК е регламентиран редът за предявяване на искове за обезщетения, а за неуредените въпроси за имуществената отговорност се прилагат разпоредбите на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди,причинени на граждани и юридически лица. Съгласно [чл. 4 от ЗОДОВ](#) дължимото обезщетение е за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. Отговорността е обективна и не е обвързана от наличието или липсата на вина у длъжностното лице, пряк причинител на вредите. Елемент от фактическия състав на отговорността на държавата е установяване незаконосъобразността на акта, действието или бездействието на държавния орган - т. е. ако изобщо не са регламентирани в закона, или ако противоречат на материално правни и процесуални норми. Отговорността не се презумира от закона, затова в тежест на ищеца е да установи наличието на кумулативно изискуемите се предпоставки за отговорността по [чл. 1 от ЗОДОВ](#)-незаконосъобразен акт, отменен по съответен ред, действие или бездействие на административен орган по повод изпълнение на административна дейност, настъпила вреда, причинна връзка между отменения акт, действие или бездействие и вредата. При липсата на който и да било елемент от фактическия състав не може да се реализира отговорността по чл.1 от ЗОДОВ. Съгласно чл.205 от АПК,искът за обезщетение се предявява срещу юридическото лице,представявано от органа,от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинените вреди

От така очертаната разпоредба е видно, че искът е осъдителен и с него се цели възмездяване на лицето, претърпяло вреди вследствие на незаконосъобразни актове, действия и бездействия.Но отговорността на държаната не е безусловна.За да бъде ангажирана, то следва да бъдат налице визираните в чл.1 от ЗОДОВ предпоставки-незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата, при или по повод изпълнение на административна дейност, отменени по съответния ред,вреда от такъв административен акт,причинна връзка между постановения незаконосъобразен акт,действие или бездействие и настъпилия вредоносен резултат. Съгласно [Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2005 г. по т.гр. дело № 3/2004 г.](#) на ОСГК на ВКС: "Обезщетение за вреди от незаконни административни актове, може да се иска след тяхната отмяна с решение на съда, като унищожаване, а при нищожните - с констатиране на нищожността в самия процес по обезщетяване на вредите. Когато вредите произтичат от фактически действия или

бездействия на администрацията, обезщетението за тях може да се иска след признаването им за незаконни, което се установява в производството по обезщетяването. В първия случай вземането за обезщетение за вреди става изискуемо от момента на влизане в сила на решението, с което се отменя незаконния административен акт. В случай, че вредите произтичат от нищожен акт - от момента на неговото издаване.

В РЕШЕНИЕ № 333 ОТ 13.01.2014 Г. ПО АДМ. Д. № 1253/2013 Г., III ОТД. НА ВАС е посочено, че "Нормата на [чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ](#) не прави разграничение от какъв незаконнообразен административен акт следва да са причинени вредите, за да възникне субективното право на увреденото лице на обезщетение на това основание. Материалноправната активна легитимация за ищеца произтича от факта на понесените върху правната му сфера вреди вследствие от действието на противоправния нормативен акт. Правопораждащият субективното право на обезщетение юридически факт е настъпилата в правната сфера на гражданина вреда, вследствие от незаконнообразния административен акт. Корелативно от този момент възниква отговорността на държавата за тяхната обезвреда - пасивната материалноправна легитимация. От обективна страна също така отговорността на държавата по [чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ](#), вр. [чл. 7 от КРБ](#) не възниква и държавата не дължи обезщетение, ако са налице вреди, но те са причинени от административен акт, който не е противоправен. Принципът на правовата държава /[чл. 4, ал. 1 от КРБ](#) не допуска да е налице период от време - между възникването на вредите и решението за отмяна, през който гражданинът да търпи вреди и да няма субективно право да ги обезщети, а държавата да няма отговорност да ги овъзмезди чрез заплащане на обезщетение. Това не е допустимо нито в областта на гражданското право, нито в областта на административното право. Правото на обезщетение възниква от момента на увреждането, което е в резултат от действие на акт, противоречащ на закона. От възникване на правото на обезщетение възниква отговорността на държавата. Активната процесуална легитимация, отнасяща се до упражняване на възникналото вече субективно право, за разлика от самото субективно право възниква от момента на отмяната на административния акт като незаконнообразен. [Член 204, ал. 1 от АПК](#), който сочи, че искът може да се предяви след отмяната на административния акт по съответния ред, регламентира само активната процесуална, но не и материалноправна легитимация.

Предявен след отмяната на акта по съответния ред, искът цели да обезщети вреди, възникнали преди това, възникнали по време на действието на акта, от момента на тяхното причиняване. В подкрепа на това становище е следното обстоятелство: когато нормативният акт страда от толкова тежък порок, водещ до неговата нищожност, предварителна отмяна не е необходима, нито е необходимо предварително обявяване на нищожността".

В настоящия случай на първо място, искът е насочен срещу надлежен ответник-ГДБОП, която е юридическо лице и надлежен пасивно легитимиран ответник по иска. Това е така, защото длъжностното лице, издало Заповедта за задържане на лице е полицейски орган-полицай при ГДБОП, но самият полицейски служител, не е юридическо лице, а административен орган. На второ място, съгласно сега действащия ЗМВР-чл.37-Главните дирекции, областните дирекции, дирекция "Миграция", дирекция "Международни проекти", дирекция "Управление на

собствеността и социални дейности" „дирекция"Специална куриерска служба", А. на МВР и Медицинският институт са юридически лица. На следващо място, пасивно легитимирани по тези иски са съответните държавни органи - юридически лица, а не техните териториални поделения или обособени структури без правосубектност, тъй като по исковите за обезщетяване на вреди, причинени на граждани, пасивно легитимиран е държавният орган, с който длъжностното лице, причинител на вредата е в трудови или служебни правоотношения. Отговорността на държавния орган се обосновава с качеството му на възложител на работата, която се извършва в негов интерес и с правото му на подбор на съответните длъжностни лица за изпълнение на определени трудови или служебни функции. Към момента на издаване на заповедта за задържане на ищеца, отново тогава действащият ЗМВР също не е предвиждал качеството на юридическо лице на съответния полицейски служител, а отново ГДБОП е била юридическо лице/ аргумент от разпоредбата на чл. 37 от ЗМВР и в този смисъл няма промяна в юридическото лице, което следва да бъде пасивно легитимирано като ответник по иска.

Събраните по делото доказателства сочат, че ищецът претендира заплащане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди, вследствие отмяната на Заповед за задържане на лице № 12663з-86/21.07.2020 година на полицейски орган при ГДБОП, която Заповед е отменена с влязло в сила Решениена СРС на дата 08.09.2021 година, но неимуществените вреди, които е понесъл ищецът са възникнали от датата на издаване на Заповедта за задържане. Отговорността, съобразно фактическите състави на ЗОДОВ следователно е резултат от незаконосъобразно осъществяване на публични функции-административни и правозащитни от органите на държавата, общините и съдебната власт. Спазването на законността и защитата на правопорядъка, като израз на принципа на върховенството на закона, е задължение на всички длъжностни лица и органи на публичната власт. Задълженията, които законите възлагат на административните органи в тази насока са свързани, освен с издаване на индивидуални, общи и нормативни административни актове чрез упражняване на правоприлагаща и нормотворческа дейност и с налагане на административни наказания. В настоящия случай, от приложените от страна на ищеца писмени доказателства- е видно, че е налице първата предпоставка-налице отменен незаконосъобразен административен акт-Заповед за задържане на лице, рег.№ 12663з-86/21.07.2020 година на полицейски орган при ГДБОП- отменена с Решение на СРС, влязло в сила на 08.09.2021 година, като спор относно тези факти между страните няма. Наред с това, от събраните доказателства- най-вече гласни-показанията на свидетелите Д.- приятел на ищеца и на С.- живееща на семейни начала с ищеца, се установи, че след задържането и освобождаването на Т. той изпитвал страх, бил е унижен, станал е неспокоен, престанал е да има контакти с приятели, избягвал ги е, имало непрекъснато скандали в дома му, срамувал се е да срещне съседите си ,престанал е да излиза и да контактува с приятелите си, бил е изключително изнервен. Тези показания съдът намира за обективни, последователни и логични. Наред с това, от заключението на вещото лице, изготвило съдебно- психологическата експертиза, неоспорено от страните, което настоящата съдебна инстанция намира за обективно и компетентно изготвено се установява, че задържането на ищеца му се е отразило негативно върху психиката му, преживял е силен стрес, безпокойство и тревожност, емоционалните му преживявания са се отразили на социалните му контакти в семейството, с приятели и с колегите, тъй като ищецът е с повишена емоционална реактивност, повишено настроение, но липсват индикатори за депресивно състояние, желае да

бъде социално активен и е заинтересован от това да получава одобрението на околните, нуждае се от усещането да смята, че го ценят и уважават, изпитва силен стрес в ситуации на неопределеност или ако няма усещане за стабилност и сигурност.

С оглед на това, настоящият съдебен състав намира, че при задържането ищецът е претърпял вреди, които се изразяват в стрес, неприятни преживявания, а задържането му се е отразило и на отношенията в семейството му, като той станал тревожен, унижен, а задържането му е довело до влошаване не само на отношенията с приятели, в семейството и с колегите, и със съседите му.

Доказа се, че вредите са пряка и непосредствена последица от отмяната на незаконосъобразен административен акт, издаден от орган, осъществяващ административна дейност.“ Легална дефиниция на тези понятия пряка и непосредствена последица от увраждането, законодателят не е дал нито в Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, нито в чл. 51 от действащия Закон за задълженията и договорите, към който препраща параграф 1 от ПЗР на ЗОДОВ, нито в действалия от 1893 до 1950 г. Закон за задълженията и договорите, нито в други нормативни актове от действащото право. Както правната теория, така и съдебната практика, обаче, е приела критерии, от които да се изхожда при дефинирането на тези понятия.

Според правната доктрина водещи при определянето на съдържанието на понятията „пряка и непосредствена последица“ са теорията за равноценността, според която един факт е причина за резултата, когато, ако този факт е липсвал, то резултатът не би настъпил, и адекватната теория, съгласно която причина са тези условия, които причиняват резултата нормално, типично, адекватно, а не по изключение.

В практиката на Върховния касационен съд, изразена в Решение № 81/27.1.2006 г. по гр.д. № 23/2005 г. на 4 гражданско отделение на ВКС, Решение № 129/25.07.2005 г. по гр.д. № 2439/2003 г. на същото отделение на ВКС и други е възприето разбирането, че "...непосредствени вреди са тези, които по време и място следват противоправния резултат, а преки са тези, обосновават причинната връзка между противоправността на поведението на деликвента и вредите“ е налице причинна връзка по [чл. 4 от ЗОДОВ](#). Преки са само тези вреди, които са типична, нормално настъпваща и необходима последица от вредоносния резултат, т. е. които са адекватно следствие от увреждането. Непосредствени вреди са тези, които са настъпили по време и място, следващо противоправния резултат. В конкретния случай, вредите, които се претендират са пряка и непосредствена последица от отмяна на Заповедта за задържане. Всичко това сочи, че ако не бе издадена Заповедта за задържане, то той не би претърпял тези вреди- неимуществени. Вредата е неблагоприятна последица, която накърнява правната сфера на едно лице. Вредите се делят на две големи групи: имуществени(материални) вреди и неимуществени (морални) вреди. Имуществените вреди накърняват имуществената сфера на лицата. Това са правото на собственост, ползване, строеж, сервитут, правото на надстрояване, пристрояване, подстрояване, различните субективни права на вземане, наследствени права и т.н. При договорната отговорност се носи отговорност за имуществени вреди. От своя страна, имуществените вреди се делят на претърпени загуби и пропуснати ползи. Претърпяна загуба е онази разлика в имуществото на лицето, която се получава след неизпълнение на задълженията на другата страна по договора и при нея се съпоставя наличното имущество на изправната страна по време на възникването на задължението и наличното имущество на страната след неизпълнението на задължението и тази разлика се нарича претърпяна загуба. Пак в ТР № 1/15.03.2017 година на ВАС е посочено, че делата за обезщетения по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ са искиви производства, те се развиват по правилата на ГПК, доколкото

материята не е уредена от АПК, и в тях страните могат да представят всички относими доказателства в подкрепа на твърденията си, да навеждат всякакви доводи в тяхна защита, да правят възражения и да се защитават с всички допустими от закона средства. И. на обезщетението от неправомерно увреждане не е и не може да се превърне обаче в средство за неоснователно обогатяване, поради което и съдът, спазвайки принципа на справедливостта и съразмерността, следва да присъди само и единствено такъв размер на обезщетение

Налице са и останалите, визирани в чл.4 от ЗОДОВ предпоставки за присъждане на обезщетение за претърпените от него неимуществени вреди, вследствие на задържането и настъпилите от отмяна на незаконосъобразната заповед за задържане вреди, като на ищеца се дължи обезщетение за претърпените от него неимуществени вреди- болки и страдания, неудобства. Доказа се и причинната връзка между неимуществените вреди и отменения административен акт. Следва да бъде отбелязано още, че неимуществените вреди представляват сериозно засягане на личността и достойнството на гражданина, изразяваща се в претърпяване на болки/ като болката е краткотрайно преживяване на неприятно усещане, предизвикано от външно въздействие/, и страдания/ а страданието е продължаваща болка/.

Доказа се и причинната връзка между неимуществените вреди и отменения административен акт- вследствие на задържането, извършено със Заповедта за задържане, ищецът е започнал да изпитва страх, срамувал се е от близки, роднини, приятели, колеги и съседи, престанал е да излиза, затворил се в себе си, прекъснал е контакти с приятели, в семейството му непрекъснато имало скандали и избухвания от негова страна. Предвид обстоятелството, че в [ЗОДОВ](#) липсва разпоредба как се определя обезщетението за неимуществени вреди, то следва да намери приложение разпоредбата на чл.52 от ЗЗД/ в който е залегнал основен принцип на правото/, според която обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост. Неимуществените вреди са неизмерими с пари и затова следващото се за тях обезщетение, както и кръгът на лицата, които имат право на него, се определят на принципа на справедливостта. Обезщетението за неимуществени вреди, предвидено в [чл. 52 ЗЗД](#), възмездява главно страданията или загубата на морална опора и подкрепа, понесени от увредения вследствие на увреждането.

Задължителни указания по приложението на [чл. 52 ЗЗД](#), се съдържат в т. II на ППВС № 4/1968 г. Съгласно това разрешение, понятието "справедливост" по вложения от законодателя смисъл в сочената норма, не е абстрактно, а е всякога обусловено от редица конкретни и обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се имат предвид при определяне размера на обезщетението. При телесни увреждания, такива обективни обстоятелства би могло да са свързани с начина на извършване, характера на увреждането, произтичащите от него физически и психологически последици, като при причиняване на смърт, съгласно цитираното ППВС от значение са и възрастта на увредения, общественото му положение, отношенията между пострадалия и близките му, които търсят обезщетение за неимуществени вреди, както и редица други обстоятелства, които съдът е длъжен да обсъди и въз основа на оценката им да определи конкретния размер на обезщетение по справедливост.

Следва да бъде посочено още, че с Постановление № 4/68 г. Пленумът на ВС изрично е приел, че понятието "справедливост" не е абстрактно понятие и е дал само една от възможните насоки - справедливостта да се преценява въз основа на конкретно обективно съществуващи обстоятелства. Последните обаче не съставляват съдържание на понятието справедливост, а елементи на възмездяване,

които при това следва да бъдат възмездени, именно по справедливост, което последно понятие е останало недефинирано, и поради това води до невъзможност да се проследи механизма на определяне на крайния размер на обезщетението за неимуществени вреди.

В конкретния случай, настоящият съдебен състав намира, че обезщетението, което следва да се присъди на ищеца за претърпените от него неимуществени вреди вследствие отмяната на незаконосъобразния административен акт- Заповедта за задържане следва да бъде в размер на 200 лева, което е справедливо и ще репарира претърпените от ищеца неимуществени вреди- страх, срам, притеснения от задържането, както и настъпилото след освобождаването му затваряне в себе си и ограничаване на социалните му контакти, като задържането е продължило по-малко от 7 часа, като през този период не е бил в помещение за задържане на лица, а е бил разпитван от различни органи. Интензитетът и времетраенето на вредите обуславят определяне на сума по-малка от претендираната. Този размер от 200 лева е достатъчен да репарира ищеца за претърпените вреди от задържането. Искът е основателен и доказан до този размер, а за разликата от 200 лева до претендирания размер от 2500 лева следва да бъде отхвърлен като неоснователен и недоказан.

По иска за заплащане на законната лихва върху сумата.

Задължението за лихва има акцесорен характер и следва съдбата на главното вземане. Предвид обстоятелството, че искът за заплащане на обезщетение е частично основателен, то и искът за заплащане на законната лихва върху главницата от датата на влизане в сила на съдебното решение за отмяна на Заповедта-08.09.2021 година до окончателното изплащане на сумата, е частично доказан и подлежи на уважаване съобразно с главния иск.

В подкрепа на този извод е и т.4 то ТР №3/2004 година на ОСГК на ВКС, според което, при незаконни актове на администрацията началният момент на забавата и съответно на дължимостта на законната лихва върху сумата на обезщетението, както и началният момент на погасителната давност за предявяване на иска за неговото заплащане, е влизане в сила на решението, с което се отменят унищожаваните административни актове, при нищожните – това е моментът на тяхното издаване, а за незаконни действия или бездействия на административните органи – от момента на преустановяването им. Това е така, защото началният момент на забавата за плащане на обезщетение за вреди от незаконни актове на администрацията, съответно на задължението за плащане на законна лихва, е моментът на влизане в сила на решението за отмяна на административния акт, тъй като тогава се счита завършен фактическият състав на имуществената отговорност по [чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди](#).

С оглед изхода на спора и съгласно нормата на чл.10,ал.3 от ЗОДОВ, ако искът бъде уважен изцяло или частично,съдът осъжда ответника да заплати разноските по производството, както и да заплати на ищеца внесената държавна такса. Под разноски в съдебното производство законодателят, с оглед на съдържанието на основната разпоредба - [чл. 78, ал. 1 ГПК](#), разбира разноски за такси, разноски по производството и възнаграждението на един адвокат. Разноските за такси са за държавните такси, дължими на основание [чл. 4, б. "а" и "о" от Закона за държавните такси \(ЗДТ\)](#) във вр. с [чл. 73, ал. 3 ГПК](#) и [чл. 9а, ал. 2 ЗОДОВ](#) и определени по размер в Тарифа № 1 към Закона за държавните такси, събирани от съдилищата, прокуратурата, следствените служби и Министерството на правосъдието и Тарифата за държавните такси, които се събират от съдилищата по Гражданския процесуален кодекс, както и за други дължими такси (например таксата

на основание [чл. 9, ал. 2 от Закона за Държавен вестник](#)). Разноските по производството включват разноски, извършени от страната, във връзка с определени процесуални действия - депозит за призоваване на свидетел, възнаграждение за вещо лице, разходи за извършване на оглед. Възнаграждението за един адвокат представлява платеното възнаграждение на ползвания от страната адвокат. Но преди да пристъпи към определяне на размера на разноските, съдът следва да обсъди направеното възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение, депозирано от процесуалния представител на ответника по иска в писмения отговор. В съдебното производство ищецът е представляван от адвокат А., която е взела участие в производството и от представения Договор за правна защита и съдействие от 03.11.2021 година е видно, че договореното възнаграждение на адвокат А. е в размер на 500 лева, платено в брой при подписване на договора. Нормата на чл.78,ал.5 от ГПК сочи, че при прекомерно възнаграждение за адвокат без оглед на действителната правна и фактическа сложност на делото съдът може по искане на страната да присъди по-нисък размер на разноските в тази им част,но не по-малко от минимално определения размер съобразно [чл. 36 от Закона за адвокатурата](#). В тази норма е предоставено право на съда да прецени дали да намали адвокатското възнаграждение, като законодателят само е ограничил минималната долна граница, под която не може да бъде определено адвокатско възнаграждение. Вярно е, че нормата на чл.78,ал.5 ГПК предоставя право на съда по искане на страната,ако заплатеното от страната възнаграждение за адвокат е прекомерно съобразно действителната правна и фактическа сложност на делото,да може по искане на насрещната страна да го намали до долна граница, под която не може да се намали възнаграждението-не по-малко от минималния размер, предвиден в Закона за адвокатурата, но съдът не е обвързан с максималния размер,които може да присъди възнаграждение, при условие, че е доказано като заплатено. В чл.78,ал.5 от ГПК е предоставено право на съда, като законодателят е използвал израза „ може“, което сочи на свободна преценка на съда да намали или не възнаграждението, но само при депозирано искане от страната за намаляване на разноските.

Разпоредбата на чл.8,ал.1,т.2 от Наредбата за минималните адвокатски сочи, че за процесуално представителство, защита и съдействие по административни дела с определен материален интерес възнаграждението е при интерес от 1000 до 5000 лв. - 300 лв. плюс 7 % за горницата над 1000 лева/ и възлиза на 405 лева/.

В отговор на преюдициално запитване по т. 1 на Решение от 23.11.2017 г. по съединени дела С-427/16 и С-428/16 на СЕС, първи състав, според който разпоредбата на чл. 101, § 1 ДФЕС вр. чл. 4, § 3 Д. трябва да се тълкува в смисъл, че национална правна уредба като разглежданата в главните производства, съгласно която, от една страна, адвокатът и неговият клиент не могат – под страх от дисциплинарно производство срещу адвоката–да договорят възнаграждение в по-нисък от минималния размер, определен с наредба, приета от професионална организация на адвокатите като Висшия адвокатски съвет (България), и от друга страна, съдът няма право да присъди разноски за възнаграждение в по-нисък от минималния размер, би могла да ограничи конкуренцията в рамките на вътрешния пазар по смисъла на чл. 101, § 1 ДФЕС. Всеки съд следва да прецени дали с оглед на конкретните условия за прилагането ѝ такава правна уредба действително отговаря на легитимни цели и дали така наложените ограничения се свеждат до това, което е необходимо, за да се осигури изпълнението на тези легитимни цели.

Приложението на правото на Европейския съюз, включително на тълкуването, дадено от СЕС по цитираното преюдициално запитване е служебно императивно задължение на всяка национална юрисдикция във всяко нейно производство и е без значение дали насрещната страна е правила или не възражение за прекомерност

против адвокатския хонорар, претендиран от молителя.

Националният съд не може да се преструва, че не е постановявано такова тълкуване на общностната правна уредба от СЕС, нито може да чака националният законодател да създаде национална правна уредба, която да предвижда някакъв нарочен механизъм за прилагането на тълкуването. Напротив, националният съд е длъжен сам да приложи разпоредителната част от тълкуването, като тълкувателна правна норма със собствен регулативен потенциал. В изпълнение на това си задължение, настоящият съдебен състав намира, че адвокатската професия е свободна професия, чието упражняване представлява самостоятелен икономически риск. Ето защо трудът на адвоката не е равен и не може да бъде равен непременно на труда на юрисконсулта (каквото пълномощник е защитаващ ответника по иска и не зависи от размерите на юрисконсултското възнаграждение по чл. 25, ал. 1 от Наредба за заплащането на правната помощ – арг. чл. 78, ал. 8 ГПК, ред., ДВ, бр. 8/2017 г. Адвокатският хонорар обаче не може и е непременно да е много по-висок, особено по дела, които не се отличават с фактическа и правна сложност. В принципен план съгласно чл. 6, ал. 3 Закона за адвокатурата без полагане на изпит за адвокати се вписват кандидати с юридически стаж от пет години (вкл. и най-вече юрисконсултите). Очевидно, в очите на законодателя трудът на юрисконсултите като юристи е съпоставим или поне не много по-малко ценен от труда на адвокатите. Адвокатското възнаграждение съответно, за да не доведе до ограничаване на конкуренцията, не трябва да е значително по-голямо от това на юрисконсултите, поне по делата, които не се отличават с фактическа и правна сложност и са с малък обем на процесуални действия. Диапазоните на юрисконсултското възнаграждение по искиви дела са 100-300 лева. В случая българската правна уредба не съдържа каквото и да било точен критерий, който би могъл да гарантира, че определените от Висшия адвокатски съвет минимални размери на адвокатските възнаграждения са справедливи и обосновани при зачитане на общия интерес. Освен това единствената форма на контрол, който се упражнява от публичен орган върху наредбите на Висшия адвокатски съвет за определяне на минимални размери на адвокатските възнаграждения, е контролът на Върховния административен съд, като този контрол е ограничен до това дали тези наредби са в съответствие с Конституцията и българските закони. Запитващата юрисдикция следва да провери дали с оглед на конкретните условия за прилагането ѝ такава правна уредба действително отговаря на легитимни цели и дали така наложените ограничения се свеждат до това, което е необходимо, за да се осигури изпълнението на тези легитимни цели.

Делото не представлява правна и фактическа сложност, адвокатът е изготвил исковата молба и се е явил само в едно съдебно заседание, заплатеният адвокатски хонорар от 500 лева е прекомерен и не съответства на фактическата и правна сложност на делото, като минималното възнаграждение на адвоката, изчислено по реда на чл.8,ал.1,т.2 от Наредбата за минималните адвокатски възнаграждения е в размер на 405 лева. В този смисъл възражението е основателно и следва да бъде редуцирано адвокатското възнаграждение. Страната, която твърди, че е направила разноски в определен размер, следва да представи доказателства за реалното им извършване. С оглед на това в полза на оспорващия следва да се присъдят разноски съобразно с уважената част от иска-10 лева заплатена държавна такса и адвокатски хонорар в размер на 33,20 лева- редуциран размер на адвокатското възнаграждение и съобразно с уважената част от иска. Следва да бъде посочено, че крайният момент, в който може да бъде заявено присъждането на разноски е устните състезания- аргумент от разпоредбата на чл.80, ал.1 от ГПК, приложим по силата на препращащата норма на чл.144 АПК-/Страната, която е поискала присъждане на разноски, представя на съда списък на разноските най-късно до приключване на

последното заседание в съответната инстанция. В противен случай тя няма право да иска изменение на решението в частта му за разноските. Денят на устните състезания е крайният момент, в който страната може да поиска присъждане на разноски, а не в по-късен момент. Съдебните разноски са разходите на страните, произтичащи от участието им в административното производство. Всяка от страните по делото е отговорна за направените разноски. Отговорността за разноски по принцип е обективна/ безвиновна/, защото загубила спора страна отговаря за разноски, дори ако е положила най-голямо старание да води процеса добросъвестно. Съгласно разпоредбата на чл.81 от ГПК, по присъждането на разноски, съдът се произнася във всеки акт, с който приключва разглеждането на делото в съответната инстанция. Отговорността за разноските е гражданско облигационно отношение, то произтича от процесуалния закон и е уредено от него. Задължението за разноски произтича от неоснователно предизвикания правен спор и тежестта за тях е за страната, която неоснователно е предизвикала същия. От своя страна, по правило ищецът и ответникът имат право да претендират разноските, които са направили в процеса. Отговорността да бъдат понесени направените разноски е обвързано преди всичко с изхода на съдебния спор за съответната страна в процеса. Отговорността за разноските почива на установеното в чл.3 от ГПК изискване за добросъвестно упражняване на процесуални права и следва да бъде възприемано като отговорност за вреди от неоснователни процесуални действия. Отговорността за разноски е определена от допълнителни изисквания- съдът да бъде изрично сезиран с искане в тази насока, искането да бъде подкрепено с доказателства за действително направени разноски и трето да бъде предявен списък с разноските/ като по отношение на последния, ВАС е на различно становище от страна на ВКС и непредставянето на списък с разноските, не води до неприсъждане на такива в полза на страната, която има право на разноски. Отговорността за разноските почива на установеното в чл.3 от ГПК изискване за добросъвестно упражняване на процесуални права и следва да бъде възприемано като отговорност за вреди от неоснователни процесуални действия. Отговорността за разноски е определена от допълнителни изисквания- съдът да бъде изрично сезиран с искане в тази насока, искането да бъде подкрепено с доказателства за действително направени разноски и трето да бъде предявен списък с разноските/ като по отношение на последния, ВАС е на различно становище от страна на ВКС и непредставянето на списък с разноските, не води до неприсъждане на такива в полза на страната, която има право на разноски.

В полза на ответника по иска, следва да бъде присъдено юрисконсултско възнаграждение съобразно с отхвърлената част от иска. **Съгласно нормата на чл.10, ал.4 от ЗОДОВ -(Нова - ДВ, бр. 94 от 2019 г.)-съдът осъжда ищеца да заплати на ответника възнаграждение за един адвокат, ако е имал такъв, съразмерно с отхвърлената част от иска, а в полза на юридическите лица се присъжда възнаграждение, ако те са били защитавани от юрисконсулт, чийто размер не може да надхвърля максималния размер за съответния вид дело, определен по реда на [чл. 37 от Закона за правната помощ, но тази норма Вярно е , че тази норма няма обратно действие и изрично с Преходните и заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ОТГОВОРНОСТТА НА ДЪРЖАВАТА И ОБЩИНИТЕ ЗА ВРЕДИ\(ОБН. - ДВ, БР. 94 ОТ 2019 Г.\) с§ 6. \(1\) е посочено, че \[този закон\]\(#\) се прилага за предявените иски молби, подадени след влизането му в сила, а неприключилите до влизането в сила на този закон производства се довършват от съдилищата, пред които са висящи, включително при последвало въззивно и касационно обжалване, но също така е вярно, че](#)**

производството пред АССГ образувано на дата 16.11.2021 година след влизане в сила на посоченото изменение на нормата на чл.10,ал.4 от ЗОДОВ и безспорно намира приложение в случая. ЗОДОВ предвижда възможност за присъждане на разноски по [чл. 10,ал.4](#) при установено осъществяване на процесуално представителство от юрисконсулт в допустимите хипотези. И доколкото законът допуска административният орган да упълномощи служител с юридическо образование за осъществяване на защитата по делото, то и представляваният правен субект има право на разноски, които изрично са предвидени в специалната норма. Прилагайки разпоредбата на чл.10,ал.4 от ЗОДОВ, съдът присъжда възнаграждение не в полза на юрисконсулта, а в полза на юридическото лице, което е защитавано от него, респективно в чиято структура се намира представляваният по този начин административен орган. След като възнаграждението се дължи не на юрисконсулта, а на бюджета на административния орган, който той представлява, реалното му заплащане е ирелевантно за реализиране на отговорността за разноски за загубилата делото страна по спора. При правна защита, осъществена от юрисконсулт, страната не следва да доказва пряко направения разход, докато обратното е важно за всички случаи, в които се репарират разноски за адвокатско възнаграждение - ТР 6/2013 г. по тълк. дело № 6/2012 г. на ОСГТК на ВКС. Именно с оглед тези специфики на осъществяваното процесуално представителство, приравняването на юрисконсулта на адвоката досежно присъжданото възнаграждение е частично. В този смисъл виж: решение № 10/29.09.2016 г. по конст. дело № 3/2016 г. на Конституционния съд. **Разпоредбата на [чл. 37 ЗПП](#) препраща към [НЗПП](#), където в чл. 24 е посочено, че по административни дела възнаграждението за една инстанция е от 100 до 200 лева/** Съдът намира, че в полза на ответника по оспорването следва да бъде присъдено минимално възнаграждение в размер на 100 лева, тъй като делото не представлява правна и фактическа сложност и на практика е проведено само едно съдебно заседание, на което е взела участие юрисконсулт Д., при което определеният размер на възнаграждение-100 лева е справедлив и съответен на извършеното процесуално представителство по делото- оказаната правна помощ от юрисконсулта. На тази плоскост, в полза на ответника по иска следва да се присъди юрисконсултско възнаграждение съобразно с отхвърлената част от иска в размер на 92 лева.

На основание чл.10,ал.3 от ЗОДОВ ответникът по иска следва да бъде осъден да заплати по сметката на АССГ сумата от 250 лева- заплатен депозит за вещо лице.

Воден от горното и на основание чл.203 АПК,вр.с чл.1,ал.1 от ЗОДОВ, Административен съд София-град

Р Е Ш И :

ОСЪЖДА ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ“ БОРБА С ОРГАНИЗИРАНАТА ПРЕСТЪПНОСТ“ - ГР. С. ДА ЗАПЛАТИ НА Т. Н. Т. ОТ ГР.С. СУМАТА ОТ 200 ЛЕВА- ПРЕДСТАВЛЯВАЩА ОБЕЗЩЕТЕНИЕ ЗА ПРЕТЪРПЕНИ ОТ НЕГО НЕИМУЩЕСТВЕНИ ВРЕДИ, ВСЛЕДСТВИЕ ОТМЯНА НА ЗАПОВЕД за задържане на лице, рег.№12663з-86/21.07.2020 година на Полицейски орган при ГДБОП, настъпили на 21.07.2020 година, ВЕДНО С ЛИХВАТА ЗА ЗАБАВА ВЪРХУ СУМАТА ОТ 200 ЛЕВА,СЧИТАНО ОТ 08.09.2021 ГОДИНА ДО ОКОНЧАТЕЛНОТО ИЗПЛАЩАНЕ НА СУМАТА.

ОТХВЪРЛЯ ИСКА НА Т. Н. Т. ОТ ГР.С. СРЕЩУ ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ“ БОРБА С ОРГАНИЗИРАНАТА ПРЕСТЪПНОСТ“ – ГР. С. ЗА ЗАПЛАЩАНЕ НА ОБЕЗЩЕТЕНИЕ ЗА ПРЕТЪРЕПНИ НЕИМУЩЕСТВЕНИ ВРЕДИ, ВСЛЕДСТВИЕ ОТМЯНА НА ЗАПОВЕД за задържане на лице, рег.№ 12663з-86/21.07.2020 година

на Полицейски орган при ГДБОП, настъпили на 21.07.2020 година ЗА РАЗЛИКАТА НАД ПРИСЪДЕНИЯ РАЗМЕР ОТ 200 ЛЕВА ДО ПРЕДЯВЕНИЯ РАЗМЕР ОТ 2500 ЛЕВА, ВЕДНО С ЛИХВАТА ЗА ЗАБАВА, СЧИТАНО ОТ 08.09.2021 ГОДИНА ДО ОКОНЧАТЕЛНОТО ИЗПЛАЩАНЕ НА СУМАТА ЗА РАЗЛИКАТА НАД УВАЖЕНИЯ РАЗМЕР ОТ 200 ЛЕВА ДО ПРЕДЯВЕНИЯ РАЗМЕР 2500 ЛЕВА.

ОСЪЖДА ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ“ БОРБА С ОРГАНИЗИРАНАТА ПРЕСТЪПНОСТ“ ГР. С. ДА ЗАПЛАТИ НА Т. Н. Т. ОТ ГР. С. СУМАТА ОТ 10 ЛЕВА ДЪРЖАВНА ТАКСА И 33,20 ЛЕВА- ЗАПЛАТЕНО АДВОКАТСКО ВЪЗНАГРАЖДЕНИЕ СЪОБРАЗНО С УВАЖЕНАТА ЧАСТ ОТ ИСКА.

ОСЪЖДА Т. Н. Т. ОТ ГР. С. ДА ЗАПЛАТИ НА ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ“ БОРБА С ОРГАНИЗИРАНАТА ПРЕСТЪПНОСТ“ ГР. С. СУМАТА ОТ 92 ЛЕВА- ЮРИСКОНСУЛТСКО ВЪЗНАГРАЖДЕНИЕ СЪОБРАЗНО С ОТХВЪРЛЕНАТА ЧАСТ НА ИСКА.

ОСЪЖДА ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ“ БОРБА С ОРГАНИЗИРАНАТА ПРЕСТЪПНОСТ“ ГР. С. ДА ЗАПЛАТИ ПО СМЕТКАТА НА АССГ СУМАТА ОТ 250 ЛЕВА- ИЗПЛАТЕН ДЕПОЗИТ ЗА ВЕЩО ЛИЦЕ ОТ БЮДЖЕТА НА АССГ.

НА ОСНОВАНИЕ ЧЛ.138,АЛ.1 АПК ,ПРЕПИС ОТ РЕШЕНИЕТО ДА СЕ ИЗПРАТИ НА СТРАНИТЕ.

Решението подлежи на касационно обжалване пред ВАС на РБ в 14 дневен срок от получаване на препис от същото, съгласно разпоредбата на чл.211,ал.1 АПК.

СЪДИЯ: